

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/134/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122010925
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Ferencziová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2122010925.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Ferencziovej a sudcov Mgr. Michala Polláka a JUDr. Martina Žovince, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, o podmienočné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 28.6.2022, č. k. 2PP/97/2022-53, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 22.9.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 3 Trestného zákona tak, že zamietol návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, hlásený trvalý pobyt obec C. D., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienočné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 21.3.2018, sp. zn. 2T/149/2017, vo výmere 7 (sedem) rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, ktorý na základe uznesenia Okresného súdu Trnava zo dňa 6.11.2020, sp. zn. 6Nt/99/2020, vykonáva v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

Podanú sťažnosť odsúdený odôvodnil písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 25.7.2022, kde uviedol nasledovné (skrátene):

Odsúdený sa nestotožňuje s výrokom súdu ani s výrokom prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava, že „v budúcnosti povediem riadny život“, nakoľko k tomu výroku dospeli na základe jeho trestnej minulosti. Citujúc odporúčanie Výboru Ministrov rady Európy Rec (2003) uviedol, že nie je možné prehliadnuť ani to, že bez ohľadu na sledovaný účel trestu, môže byť pobyt vo väzení spojený s negatívnymi vplyvmi a účinkami i na odsúdených napr. tým, že odsúdený, môžu stratiť vo väzení niektoré návyky a schopnosti nevyhnutné pre život na slobode, resp. tým, že vo väzení niektoré návyky a schopnosti nevyhnutné pre život na slobode, resp. tým, že vo väzení naviažu také škodlivé vzťahy, ktoré ich budú smerovať k opakovanej-opätovnej trestnej činnosti.

Odsúdený namietal, že okresný súd porušil jednu zo zásad Trestného zákona a to nebis in idem, keď svoje rozhodnutie, že v budúcnosti bude páchať trestnú činnosť, oprel o trestné činy páchané v minulosti, za ktoré už bol raz odsúdený a riadne potrestaný. Okresný súd si nesplnil svoju povinnosť a zistené relevantné skutočnosti nezohľadnil, čím porušil právo odsúdeného na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Okresný súd sa pri svojom rozhodovaní opieral aj o hodnotenie vypracované ÚVTOS, kde vzhľadom na uvedené skutočnosti a s poukazom na menej priaznivú resocializačnú prognózu riaditeľ ústavu konštatoval, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienočné prepustenie a odporučil odsúdeného podmienočne prepustiť s dohľadom. Svojím rozhodnutím okresný súd Trnava de facto úplne vylúčil možnosť podmienočného prepustenia sťažovateľa z výkonu trestu, čo

nezodpovedá zákonu, je to prejav sudcovskej svojvôle a je ústavné neudržateľné, pričom poukazuje na nález Ústavného súdu SR, č. k. III.ÚS 355/2021-23.

Odsúdený žiadal Krajský súd v Trnave, aby ho podmienične prepustil na slobodu, po prípade vrátil danú vec na opätovné prerokovanie Okresnému súdu Trnava, v ktorom by zväžil poskytnuté záruky na jeho osobu, že povedie riadny život.

Podanú sťažnosť odsúdený odôvodnil aj prostredníctvom svojho obhajcu a to písomným podaním zo dňa 12.8.2022, kde uviedol nasledovné (skrátene):

Odsúdený si je vedomý toho, že v minulosti sa opakovane dopustil spáchania trestnej činnosti, avšak svojim správaním preukázal polepšenie, má výborné hodnotenie ústavu. Bol okrem iného šesťkrát disciplinárne odmenený a splnil súčasne aj druhú materiálnu podmienku, kedy súdu preukázal to, že má rodinné zázemie ako aj podporu starostu obce, prísľub práce ako aj zabezpečenú bytovú otázku. Po preukázaní uvedených skutočností, sa javí záver o tom, že žiadna objektívne zistiteľná skutočnosť nemá dávať dostatočnú záruku, ako ultimatívny bez akéhokoľvek priestoru na umožnenie skoršieho návratu do života odsúdeného na slobode, ako keby aj komplexne preukázané podmienky ďalšieho života odsúdeného v kontexte kladného hodnotenia ústavu, neboli pre súd vôbec relevantné, ergo akokoľvek by sa odsúdený snažil a preukázal súdu splnenie materiálnej podmienky pre podmienične prepustenie, nemal by s ohľadom na závery súdu žiadnu šancu pred súdom uspieť a to z dôvodu doterajšieho života odsúdeného.

Starosta Obce E. prevzal záruku za správanie odsúdeného. Súdu bola predložená aj zmluva o nájme sociálneho bytu, ktorou preukázal, že sa má kam vrátiť. Preukázal, že má prisľúbenú prácu. Dodal, že má osemročného syna, ktorý je zverený do náhradnej starostlivosti matky odsúdeného. Odsúdený ako otec maloletého má záujem sa o maloletého riadne starať. Odsúdený ľutuje svojej trestnej činnosti a minulosti, preukázal polepšenie, uvedomil si následky svojich činov a lepšie neskôr ako nikdy chce plnohodnotne aj mimo ústavu na VTOS svoj život napraviť, čo je nepochybne v najlepšom záujme maloletého F.. Z pohľadu zákona nie je potrebné už aktuálne morálne hodnotiť konanie odsúdeného, ale prihliadať na to, či sa odsúdený zmenil, pretože za to, čo spáchal, už bola voči odsúdenému vyvedená zodpovednosť. Odsúdený poukázal aj na možnosť podmieničného prepustenia s dohľadom, kedy by aj pod vplyvom dohľadu bol nútený sa správať v súlade so spoločenskými normami. Napokon odsúdený nebol doposiaľ podmienične prepustený a bol by za šancu preukázať nápravu aj mimo ústavných podmienok obzvlášť vďačný.

Preto navrhol, aby Krajský súd zohľadnil vyššie uvedené a z dôvodov podľa § 189 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku napadnuté uznesenie v zmysle ustanovenia § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil a rozhodol sám tak, že odsúdeného podmienične prepustí z výkonu trestu odňatia slobody s uložením primeranej skúšobnej doby.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokmi napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, sťažnostný súd zistil nasledovné.

Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmienične prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku na podanie si žiadosti o podmieničné prepustenie, avšak prvú materiálnu podmienku splnil iba čiastočne a druhá materiálna podmienka splnená nebola vôbec.

K prvej materiálnej podmienke (odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie) súd prvého stupňa uviedol, že z obsahu hodnotenia odsúdeného riaditeľom ústavu vyplýva, že odsúdený počas výkonu väzby a následného výkonu trestu rešpektoval príkazy a nariadenia príslušníkov, dodržiaval časový rozvrh dňa a ústavný poriadok, udržiaval kontakt všetkými formami s primárnou rodinou a formou korešpondencie aj s kamarátmi, využíval zmysluplne svoj voľný čas, bol pracovne zaradený, nebol disciplinárne potrestaný a naopak bol šesťkrát disciplinárne odmenený. Vďaka svojmu správaniu si vytvoril podmienky na preradenie do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Neúplne splnenie prvej materiálnej podmienky ovplyvnila podľa súdu prvého stupňa menej priaznivá resocializačná prognóza.

Pri hodnotení druhej materiálnej podmienky, súd prvého stupňa konštatoval, že žiadna objektívne zistiteľná skutočnosť nedávala dostatočnú záruku, že by odsúdený v prípade podmieneného prepustenia viedol riadny život. Tento záver súdu neovplyvnilo ani zabezpečené bývanie, zamestnanie a rodinná situácia odsúdeného. Súd vychádzal z menej priaznivej resocializačnej prognózy odsúdeného na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti, trestnej minulosti odsúdeného, ktorý sa trestnej činnosti dopustil už ako mladistvý a skutočnosti, že odsúdeného od páchania trestnej činnosti neodradili vykonané tresty odňatia slobody ani narodenie syna, ktorý mal v čase spáchania skutku právne kvalifikovaného ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona dva roky. Pokiaľ odsúdený svoj návrh na podmienené prepustenie odôvodňuje aj tým, že sa chce postarať o svojho syna, natíska sa otázka, prečo tak tomu nebolo už skôr. Na tomto mieste súd považuje za potrebné doplniť, že z odpisu registra trestov vyplýva okrem už uvedeného aj to, že trestnej činnosti sa nedopúšťal počas výkonu jednotlivých nepodmienených trestov odňatia slobody, avšak po ich vykonaní sa v nejakej forme k páchaniu trestnej činnosti opätovne vrátil. Spoločnosť reprezentovaná Okresným súdom Dunajská Streda poskytla odsúdenému šancu preukázať sebe i spoločnosti, že dokáže viesť život bez porušovania všeobecne záväzných predpisov a snahou jednotlivých trestov bolo osobu odsúdeného potrebné napraviť, avšak neúspešne, nakoľko odsúdený pokračoval v páchaní trestnej činnosti a výsledkom toho bolo ukladanie nepodmienených trestov odňatia slobody.

Pokiaľ ide o správnosť napadnutého výroku, sťažnostný súd považuje napadnutý výrok za vecne správny. Rovnako ako prvostupňový súd, aj sťažnostný súd je názoru, že všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť jeho návrhu na podmienené prepustenie.

Na rozdiel od prvostupňového súdu je sťažnostný súd toho názoru, že odsúdený splnil okrem formálnej podmienky na podmienené prepustenie aj prvú materiálnu podmienku. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, neboli vyhodnotené správne, odsúdený buď splňa alebo nespĺňa jednu z podmienok nevyhnutných na podmienené prepustenie. Sťažnostný súd sa nemôže stotožniť so záverom o tom, že splnenie prvej materiálnej podmienky spočívajúcej v preukázaní polepšenia správaním vo výkone trestu a plnením svojich povinností, ovplyvňuje nepriaznivá resocializačná prognóza. Napriek tomu je potrebné zdôrazniť, že zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu. Na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmienené prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený sa vplyvom výkonu trestu odňatia slobody polepšil a na slobode povedie riadny život.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, tu sa sťažnostný súd plne stotožnil s názorom prvostupňového súdu, na ktorý odkazuje.

Sťažnostný súd zdôrazňuje, že pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti.

Aj sťažnostný súd v tejto súvislosti poukazuje na resocializačnú prognózu odsúdeného, ktorá sa javí ako menej priaznivá, vzhľadom na opakované páchanie trestnej činnosti. Sťažnostný súd zároveň zdôrazňuje, že odsúdený už bol v minulosti súdne trestaný (má 11 záznamov), uplatnil sa voči nemu inštitút podmieneného odsúdenia ako aj podmieneného prepustenia, ktorým mu bola daná možnosť preukázať polepšenie a nápravu, avšak túto možnosť odsúdený nevyužil a opätovne sa dopustil trestnej činnosti, za ktorú bol aj odsúdený. Uvedené svedčí o tom, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadané ponaučenie, ktoré by ho primälo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal trestnej činnosti a aby viedol riadny život. V jeho prípade teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života teda ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania, t. j. že bude žiť v súlade s právnymi, etickými a morálnymi normami spoločnosti. Je možné preto konštatovať, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody.

K námietke odsúdeného o porušení zásady ne bis in idem posudzovaním trestnej minulosti odsúdeného, sťažnostný súd uvádza, že pri rozhodovaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu, ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť, či aktuálne správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom

jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život. Očakávania správania sa odsúdeného v budúcnosti je možné vyvodiť z objektívnych okolností, ktoré sa už stali a ktoré musí súd logicky vyhodnotiť. Ohľadne správania sa odsúdeného v budúcnosti súd pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení vyvodzuje iba predpoklady a očakávania, pretože logicky nemôže vedieť, čo sa v budúcnosti skutočne stane. Správanie sa odsúdeného v minulosti má v tomto prípade rozhodujúci význam pri určení pravdepodobnosti jeho správania sa v budúcnosti. Nie je teda vyžadované „stopercentné“ presvedčenie, že odsúdený nespácha v budúcnosti trestnú činnosť, jedná sa vždy len o pravdepodobnostnú úvahu.

Samotnou okolnosťou, ktorá má nepochybne veľký význam, je teda predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti, pričom pozitívna prognóza budúceho správania sa odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Prognóza vedenia riadneho života býva vo väčšine prípadov konštatovaná na základe zistení, že odsúdený má zabezpečené sociálne zázemie, zamestnanie, udržiaval kontakt s rodinou. Zohľadňuje sa samozrejme i trestná minulosť odsúdeného, závažnosť aktuálneho odsúdenia a tiež počet jeho prípadných podmiennečných prepustení v minulosti. Samotný faktor trestnej minulosti a závažnosť aktuálneho trestného činu odsúdeného je preto dôležitým, pri prognóze očakávania vedenia riadneho života.

Zjavný sklon k páchaniu rôznorodej trestnej činnosti, ktorej sa dopustil už 11-krát, pričom k zmene jeho postoja nevedol ani opakovaný výkon trestu odňatia slobody, totiž nasvedčuje tomu, že jeho aktuálne správanie je len výsledkom prispôsobenia sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody a nie dôsledkom jeho skutočného polepšenia, ktoré by dávalo nádej, že už v budúcnosti povedie riadny život. Početnosť predchádzajúcich odsúdení, ako i to, že v minulosti bol voči nemu uplatnený inštitút podmiennečného prepustenia a odsúdenia, vedú potom k logickému záveru, že ani predchádzajúce odsúdenia, ani príležitosť daná mu podmiennečným prepustením alebo odsúdením nemali na neho ten výchovný účinok, aby ho viedli k riadnemu životu. Niet prečo sa rozumne domnievať, že ďalšie podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody už splní svoj zákonom sledovaný účel.

V sťažnosti obhajoby uvádzané argumenty ohľadne záruk a podmienok, ktoré má odsúdený vytvorené po prepustení na slobodu, nemajú vzhľadom na vyššie uvedené pre daný prípad relevanciu, pretože dôvody, pre ktoré nebolo vyhovené žiadosti odsúdeného viaznu v jeho osobnosti a ochote po náprave a nie vo vonkajších podmienkach, ktoré mu rodina vytvorila. Ani skutočnosť, že odsúdený má zabezpečenú prácu, má maloletého syna a udržiava kontakt s rodinou nie sú takými okolnosťami, ktoré by viedli k prepusteniu odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, pretože rodinu mal i v čase páchania trestnej činnosti a ani táto skutočnosť ho od opakovaného páchania trestnej činnosti neodradila.

Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

S poukazom na uvedené sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná. Toto uznesenie bolo prijaté jednomyselne (§ 163 ods. 4, § 170 ods. 6 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.